

Den store fornærmelsen

Kreasjonismen gjør at jo bedre vitenskapen blir, desto stusseligere blir troen. Det er en fornærmelse mot dem som skrev de hellige skriftene.

LIVSSYN

DIDRIK SØDERLIND

Rådgiver i Human-Etisk Forbund og redaktør for Humanist

Min avsmak for fundamentalisme oppsto som en bismak til et ellers utmerket måltid. Jeg spiste på Krishnas Cuisine, vegetarrestauranten som drives av Hare Krishna-bevegelsen. Der delte jeg bord med en nybakt (og nyfrelst) munk. Vi diskuterte *Vedaene*, hinduismens hellige skrifter.

Den gamle indiske sivilisasjonen var avansert, og vedaskriftene angir avstandene til himmellegemene. Det er gode forsøk, men i tusenårene som har gått siden vedaene ble skapt, har vi lært litt mer om verdensrommet. Nasa har litt bedre apparater enn vismennene i Indusdalen hadde.

Men skal man være bokstavtro, og det skal man i Krishna-rørsla, er det vedaenes avstander som gjelder og Nasa som må vike. Resultatet er retoriske yogaøvelser som å snakke om «forskjellige måter å regne på». Derfra går det fort nedover. Bunnpunktet er konspirasjonsteorier som at «månelandingen» ble filmet i ørkenen i Nevada.

Bekrefter fordommer. Denne middagssamtalen var sterkt medvirkende til at unge Söderlind skjønte at selv om de «krishnabevisste» hadde mye bra å komme med, var ikke dette noe for ham. Han hadde jo sittet storøyd foran TV-en og sett på Carl Sagans *Kosmos* da han var pjokk.

Skal vi andre tenke på kristendommen som et saklig alternativ, hjelper det at troen tåler litt O-fag.

Nå melder oktobernummeret av *Scientific American* at en annen form for vitenskapsfiendtlighet er på vei til Europa. «Creationism invades Europe» roper overskriften. Kreasjonismen vil at man skal lese den dypt poetiske skapelsesberetningen i Første mosebok som om den var en vitenskapelig tekst.

Kreasjonismen bekrefter fordommer om kristne som «lever i den mørke middelalderen», men som andre fundamentalismen er kreasjonismen en høyst moderne foreteelse. For mens kristne i tusener av år har studert naturen som et supplement

til Bibelen, vokste tanken om at Bibelen er den eneste naturfagsboka man trenger, seg sterk i USA på slutten av 1800-tallet.

Dumt, dummere. Kreasjonismen kommer i grader. Dumt er «intelligent design», som er kreasjonisme i vitenskapelig smoking. Dummere er kreasjonismen som åpent avviser Darwin. Dummet er «ungjordskreasjonismen», som i tillegg anfører at jorda bare er noen tusen år gammel.

Kreasjonisme er dumt fordi det er uvitenskapelig, og fordi det er en lite langsiktig strategi for kristne. Kreasjonismen gjør at jo bedre vitenskapen blir, desto stusseligere blir troen. En «Gud i hullene»

Kreasjonisme er dumt fordi det er uvitenskapelig, og fordi det er en lite langsiktig strategi for kristne.

vil jo krympe ettersom vitenskapen tetter hull. Det blir ikke mye majestet igjen til slutt. Og skal vi andre tenke på kristendommen som et saklig alternativ, hjelper det at troen tåler litt O-fag.

Som livssynshumanist og gammel forskningsjournalist skal jeg såklart gjøre mitt for å slå tilbake kreasjonismen. Men jeg tror vi trenger en dugnad, og kristne må være med. Sånn sett passer det perfekt at Bjørn Are Davidsen og Atle Ottesen Søviks nye bok, *Evolusjon eller kristen tro?* – Ja takk, begge deler! nettopp har kommet i salg.

Forundret. Ikke bare er kreasjonismen en fornærmelse mot menneskelig fornuft og mot en fornuftig tro, jeg er overbevist om at kreasjonismen og «andre måter å regne på» også er en fornærmelse mot dem som skapte vedaskriftene og skapelsesberetningen. De ville formodentlig blitt overlykkelige for en prat med NASAs astronomer. Jeg tror faktisk de ville blitt forundret over at noen av deres etterkommere i troen så på vitenskapsfolk som fiender.

De ville kanskje også blitt forundret over at mens de selv hadde blikket mot stjernene, sitter deres etterkommere med nesen i en bok.

LIVSSYN:

Fredager skriver Joel Halldorf, Sofie Braut, Åste Dokka og Didrik Söderlind om tro og livssyn.